

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ФАКУЛЬТЕТ ЮРИДИЧНИЙ**

Кафедра міжнародного та європейського права

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення кафедри

Міжнародного та європейського права

28 серпня 2024 року,

протокол № 1.

Завідувач кафедри, міжнародного та європейського права,
кандидат юридичних наук, доцент

_____ Світлана ЛОЗІНСЬКА

28 серпня 2024 року

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«ПРАВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ»

для підготовки на першому рівні

здобувачів ступеня бакалавра

за спеціальністю 081 Право

галузі знань 08 Право

за денною формою навчання

РОЗРОБНИК

Доцент кафедри міжнародного та
європейського права, доктор філософії з
права

_____ Алла КІРИК

28 серпня 2024 року

ПОГОДЖЕНО

Декан юридичного факультету, кандидат
юридичних наук, доцент

_____ Віктор ЗАХАРЧУК

28 серпня 2024 року

м. Хмельницький
2024

**Освітньо-професійна програма «бакалавр»
Спеціальність 081 Право
галузі знань 08 Право**

Назва навчальної дисципліни	ПРАВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ
Викладач	Лекції, семінарські заняття, консультації: Черняк Олена Юріївна - професорка кафедри міжнародного та європейського права, кандидатка юридичних наук, професорка семінарські заняття, консультації: Кірик Алла Юріївна - доцент кафедри міжнародного та європейського права, доктор філософії з права. семінарські заняття, консультації: Романюк Віталія Анатоліївна - доцент кафедри міжнародного та європейського права, кандидат юридичних наук
Контактна інформація та науковий профіль викладача	Черняк Олена Юріївна Електронна адреса: o_cherniak@univer.km.ua ORCID: https://orcid.org/0000-0001-5104-6648 Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?user=GWlj_NAAAAAJ Academia.edu: https://independent.academia.edu/OlenaCherniakUA Кірик Алла Юріївна Електронна адреса: alla_kiruk@univer.km.ua ORCID: https://orcid.org/0000-0002-0729-5986 Google Scholar: https://orcid.org/0000-0002-0729-5986 ResearcherID: https://publons.com/researcher/AAE-5512-2020 Романюк Віталія Анатоліївна Електронна адреса: vitaliya_romaniuk@univer.km.ua ORCID: https://orcid.org/0000-0002-5297-5235 Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?user=7qj1kD0AAAAJ Publons: https://publons.com/researcher/D-4162-2019 Web of Science: https://www.webofscience.com/wos/author/record/1027526
Інформаційні ресурси	Код для приєднання в Google клас «Право ЄС»: bfdirbd Електронна бібліотека: http://www.library.univer.km.ua/?y=2025&m=2 http://elibrary.univer.km.ua/index.php
Консультації	Офлайн консультації: навчальний корпус №4, вул. Проскурівська, 57 ауд. 203: Кірик Алла Юріївна: середа з 14.00 до 16.00. Черняк Олена Юріївна: середа з 14.00 до 16.00. Романюк Віталія Анатоліївна: середа з 14.00 до 16.00. Онлайн консультації: за попередньою домовленістю електронною поштою або з використанням інших додатків та онлайн-ресурсів у робочі дні з 9.00 до 17.00 за погодженням з викладачем. Консультації до екзамену: напередодні екзамену згідно із затвердженим розкладом.
Додаткова інформація	Дистанційне спілкування зі студентами відбувається шляхом використання електронної пошти, вайберу, телеграму (за тел. 0973806423). Дзвінки від старости приймаються з 9.00 до 17.00 лише у будні дні. Повідомлення, що стосуються навчального процесу, у месенджерах приймаються щоденно з 9.00 до 17.00. Відповіді за надісланими повідомлення надаються викладачем протягом доби

	з моменту отримання повідомлення.
Опис навчальної дисципліни	
Мета навчальної дисципліни	Право Європейського Союзу - це дисципліна, яка сприяє підготовці фахівців у галузі права, зважаючи на інтенсифікацію та особливості розвитку взаємовідносин України та ЄС Цілі навчальної дисципліни полягають в формуванні у здобувача вищої освіти системи знань у сфері права Європейського Союзу. Здобувачі вищої освіти набувають теоретичних знань та практичних навичок щодо розуміння функціонування джерел та принципів «первинного» та «вторинного» права ЄС, а також особливостей роботи інституцій ЄС; щодо взаємозв'язку між законодавством ЄС та внутрішнім законодавством держав-членів ЄС та третіх країн; досліджують та аналізують двосторонні угоди між ЄС та Україною в контексті впровадження курсу на європейську інтеграцію. Навчальна дисципліна сприяє підготовці спеціалістів, які будуть здійснювати професійну діяльність у державних чи приватних юридичних установах, робота яких пов'язана зі співпрацею України з установами чи компаніями держав-членів ЄС.
Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	<u>Загальні компетентності :</u> ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. <u>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності :</u> СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему. СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи. СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України. СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.
Результати навчання	<u>Здобувач вищої освіти повинен продемонструвати такі результати навчання:</u> РН2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини. РН4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу. РН8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права. РН10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології. РН19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів. РН20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.
Місце дисципліни в логічній схемі	Курс навчання – 3-й, семестр – 2. Тип дисципліни – обов'язкова. Для успішного опанування дисципліни студенти повинні володіти знаннями навчальних дисциплін: ОП.081.Б.6 Міжнародне публічне право ОП.081.Б.11 Міжнародно-правові механізми захисту прав людини Знання цієї навчальної дисципліни слугуватимуть базою для подальшого вивчення дисциплін: ОП.081.Б.24 Міжнародне приватне право.
Обсяг навчальної дисципліни	3,5 кредитів ЄКТС /105 годин, у тому числі, самостійної роботи - 59 години, лекційних - 26 години, семінарських - 20 години.

Форма навчання	Денна			
Мова викладання	Українська			
Формат вивчення навчальної дисципліни	Лекції, семінарські заняття, виконання самостійної роботи, консультації, екзамен. Для осіб із особливими освітніми потребами, у разі необхідності, розробляється індивідуальний формат вивчення навчальної дисципліни.			
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор, комп'ютер.			
Зміст навчальної дисципліни	Години (лек. / сем. / СРС)	Тема	Методи навчання та форми поточного контролю	Максимальна кількість балів
	2/2/5	Тема 1. Виникнення та розвиток Європейського Союзу	Під час лекційних занять (усний виклад, слайдова презентація матеріалу, робота з офіційними веб-ресурсами інституцій ЄС, дискусійні обговорення проблемних питань тощо) На семінарських заняттях (виконання тестових завдань, дискусійні обговорення проблемних питань, вирішення ситуаційних завдань).	Лекція 1 – 1 Семінарське заняття 1 – 5 СРС –1,8
	2/_/5	Тема 2. Поняття та види компетенції Європейського Союзу	Під час лекційних занять (усний виклад, слайдова презентація матеріалу, робота з офіційними веб-ресурсами інституцій ЄС, дискусійні обговорення проблемних питань тощо)	Лекція 2 – 1 СРС –1,8
	4/2/5	Тема 3. Поняття та класифікація джерел права Європейського Союзу	Під час лекційних занять (усний виклад, слайдова презентація матеріалу, робота з офіційними веб-ресурсами інституцій ЄС, дискусійні обговорення проблемних питань тощо) На семінарських заняттях (виконання тестових завдань, дискусійні обговорення проблемних питань, вирішення ситуаційних завдань).	Лекція 3 – 1 Лекція 4 – 1 Семінарське заняття 2 – 5 СРС –1,8
	2/2/5	Тема 4. Правовий статус людини і громадянина в Європейському Союзі	Під час лекційних занять (усний виклад, слайдова презентація матеріалу, робота з офіційними веб-ресурсами інституцій ЄС, дискусійні обговорення проблемних питань тощо) На семінарських заняттях (виконання тестових завдань, дискусійні	Лекція 5 – 1 Семінарське заняття 3 – 5 СРС –1,8

			обговорення проблемних питань, вирішення ситуаційних завдань).	
4/2/5	Тема 5. Інституційна система Європейського Союзу	Під час лекційних занять (усний виклад, слайдова презентація матеріалу, робота з офіційними веб-ресурсами інституцій ЄС, дискусійні обговорення проблемних питань тощо) На семінарських заняттях (виконання тестових завдань, дискусійні обговорення проблемних питань, вирішення ситуаційних завдань).	Лекція 6 – 1 Лекція 7 – 1 Семінарське заняття 4 – 5 СРС –1,8	
2/2/5	Тема 6. Прийняття та виконання рішень в Європейському Союзі	Під час лекційних занять (усний виклад, слайдова презентація матеріалу, робота з офіційними веб-ресурсами інституцій ЄС, дискусійні обговорення проблемних питань тощо) На семінарських заняттях (виконання тестових завдань, дискусійні обговорення проблемних питань, вирішення ситуаційних завдань).	Лекція 8 – 1 Семінарське заняття 5 – 5 СРС –1,8	
2/2/5	Тема 7. Основні свободи внутрішнього ринку Європейського Союзу	Під час лекційних занять (усний виклад, слайдова презентація матеріалу, робота з офіційними веб-ресурсами інституцій ЄС, дискусійні обговорення проблемних питань тощо) На семінарських заняттях (виконання тестових завдань, дискусійні обговорення проблемних питань, вирішення ситуаційних завдань).	Лекція 9 – 1 Семінарське заняття 6 – 5 СРС –1,8	
2/2/5	Тема 8. Правове регулювання фінансових відносин в ЄС	Під час лекційних занять (усний виклад, слайдова презентація матеріалу, робота з офіційними веб-ресурсами інституцій ЄС, дискусійні обговорення проблемних питань тощо) На семінарських заняттях (виконання тестових завдань, дискусійні обговорення проблемних питань, вирішення ситуаційних завдань).	Лекція 10 – 1 Семінарське заняття 7 – 5 СРС –1,8	
2/2/5	Тема 9. Спільні політики на напрямки діяльності Європейського Союзу	Під час лекційних занять (усний виклад, слайдова презентація матеріалу, робота з офіційними веб-	Лекція 11 – 1 Семінарське заняття 8 – 5 СРС –1,8	

			ресурсами інституцій ЄС, дискусійні обговорення проблемних питань тощо) На семінарських заняттях (виконання тестових завдань, дискусійні обговорення проблемних питань, вирішення ситуаційних завдань).	
	2/2/5	Тема 10. Право зовнішніх зносин Європейського Союзу	Під час лекційних занять (усний виклад, слайдова презентація матеріалу, робота з офіційними веб-ресурсами інституцій ЄС, дискусійні обговорення проблемних питань тощо) На семінарських заняттях (виконання тестових завдань, дискусійні обговорення проблемних питань, вирішення ситуаційних завдань).	Лекція 12 – 1 Семінарське заняття 9 – 5 СРС –1,8
	2/2/5	Тема 11. Історичні та політичні передумови процесів інтеграції України та Європейського Союзу	Під час лекційних занять (усний виклад, слайдова презентація матеріалу, робота з офіційними веб-ресурсами інституцій ЄС, дискусійні обговорення проблемних питань тощо) На семінарських заняттях (виконання тестових завдань, дискусійні обговорення проблемних питань).	Лекція 13 – 1 Семінарське заняття 10 – 5 СРС –1,8
Рекомендовані джерела для вивчення навчальної дисципліни	1. Європейське право: право Європейського союзу: підручник: у трьох кн. / за заг. ред. В. І. Муравйова. К. : Ін Юре, 2015. Кн. перша: Інституційне право Європейського союзу / В. І. Муравйов, О. М. Шпакович, О. М. Лисенко, О. В. Святун. К. : Ін Юре, 2015. 312 с. URL : https://fpk.in.ua/images/biblioteka/2bac_pravo/833-----1.pdf 2. Європейський Союз у міжнародних відносинах: навч. посіб. / В.В. Копійка, С. О. Маковський, М. А. Миронова; за ред. В. В. Копійки. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2021. 560 с. URL: https://e-learning.iir.edu.ua/pluginfile.php/26416/mod_book/chapter/958/EU%20in%20IR.pdf?time=1644398263399 3. Ковалів М. В. Основи права Європейського Союзу: навчальний посібник / Ковалів М. В., Тимчишин Т. М., Ніканорова О. В. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 212 с. URL : https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/3227 4. Консолідовані версії Договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського Союзу URL : www.minjust.gov.ua/file/23491 5. Право Європейського Союзу : підручник / [Р. А. Петров (кер. авт. кол.), А. О. Вакуленко, Ван Елсуwege П. та ін.] ; за ред. Р. А. Петрова. Вид. 10-те, змінене і допов. Харків : Право, 2021. 442 с. URL : https://www.academia.edu/46888129/_Право_Європейського_Союзу_П			

	ідручник 10 е видання 6. Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України від 16.09.2014 року. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2014. №40. Ст. 2021 7. Інституційна система ЄС : навч. посіб. / Л. Л. Прокопенко, О. М. Рудік, Н. М. Рудік. – 2-ге вид., перероб. і доп. Дніпро : ДПДУ НАДУ, 2021. 226 с.. https://ir.nmu.org.ua/bitstream/handle/123456789/163158/%d0%9f%d1%80%d0%be%d0%ba%d0%be%d0%bf%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%be%206_%d0%86%d0%bd%d1%81%d1%82.%20%d1%81%d0%b8%d1%81%d1%82%d0%b5%d0%bc%d0%b0_Prokopenko_2021%20%20.pdf?sequence=1&isAllowed=y 8. Договір про Європейське Співтовариство вугілля і сталі (1951р.) <i>Верховна Рада України. Законодавство України</i>. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/994_026 9. Договір про Європейське Економічне Співтовариство (1957р.) [<i>Верховна Рада України. Законодавство України</i>]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/994_017 10. Договір про Європейський Союз. <i>Верховна Рада України. Законодавство України</i>. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_029/ed20050101 11. Договір про Європейське Співтовариство з атомної енергії (1957р.) <i>Верховна Рада України. Законодавство України</i>. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/994_027 12. Єдиний Європейський Акт (1986р.) <i>Верховна Рада України. Законодавство України</i>. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/994_028 13. Договір про Європейський Союз (1992р.) (Маастрихтська Угода) <i>Верховна Рада України. Законодавство України</i>. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_029/ed20050101 14. Амстердамський Договір (1997р.) <i>Верховна Рада України. Законодавство України</i>. URL: https://web.archive.org/web/20120829111957/http://www.eurotreaties.com/amsterdamtreaty.pdf 15. Ніццький Договір (2001р.) <i>Верховна Рада України. Законодавство України</i>. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/994_261 16. Лісабонський Договір (2007р.) <i>Верховна Рада України. Законодавство України</i>. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_029?lang=en 17. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами 27 червня 2014 року. <i>Верховна Рада України. Законодавство України</i>. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011						
Рекомендовані Інтернет джерела для самостійної роботи	<table border="1"> <tr> <td>https://zakon.rada.gov.ua/</td><td>Інформаційно-пошукова система «Законодавство України»</td></tr> <tr> <td>http://mon.gov.ua</td><td>Веб-сайт Міністерства освіти і науки України</td></tr> <tr> <td>http://disser.com.ua/</td><td>База даних дисертацій та авторефератів</td></tr> </table>	https://zakon.rada.gov.ua/	Інформаційно-пошукова система «Законодавство України»	http://mon.gov.ua	Веб-сайт Міністерства освіти і науки України	http://disser.com.ua/	База даних дисертацій та авторефератів
https://zakon.rada.gov.ua/	Інформаційно-пошукова система «Законодавство України»						
http://mon.gov.ua	Веб-сайт Міністерства освіти і науки України						
http://disser.com.ua/	База даних дисертацій та авторефератів						

	http://www.irbis-nbuv.gov.ua/	База даних Національної бібліотеки України імені Вернадського
	https://nrfu.org.ua/	Веб-сайт Національного фонду досліджень України
	https://www.scopus.com	Наукометрична база даних Scopus
	http://uincit.uran.ua/	Система наукометричного моніторингу суб'єктів наукової діяльності України
	https://www.webofscience.com	Наукометрична база даних WebofScience
	http://www.freefullpdf.com/	База даних наукових публікацій
	https://www.base-search.net/	BielefeldAcademicSearchEngine пошукова система академічних веб-ресурсів
	https://doaj.org/	Онлайн-каталог високоякісних журналів з відкритим доступом
	https://www.lib.umich.edu/	Бібліотека Мічиганського університету
	https://www.worldcat.org/search	Бібліотечний каталог, який допомагає знаходити бібліотечні матеріали в Інтернеті
Методи навчання та форми поточного контролю	Методи навчання та форми поточного контролю, порядок накопичення балів визначені у робочій програмі та навчально-методичних матеріалах навчальної дисципліни «Право Європейського Союзу» (розміщені у Google класі «Право ЄС» (код приєднання: bfdirbd) та в електронній бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php)) Під час лекційних занять застосовуються: 1) традиційний усний виклад змісту теми; 2) слайдова презентація На семінарських заняттях застосовуються: 1) дискусійне обговорення проблемних питань; 2) повідомлення про виконання індивідуальних завдань. Семінарські заняття можуть проводитися у формі «круглих столів», наукових конференцій, диспутів у студентських навчальних групах, тощо за розсудом викладача. Завдання для самостійної роботи обирається студентом самостійно і виконується протягом вивчення дисципліни за усталеними вимогами із занесенням їх у GOOGLE-клас дисципліни за посиланням: https://classroom.google.com/c/MTQ4NzQ5MzYxODgy?cjc=fvfdk54. Термін виконання самостійної роботи не повинен бути пізніше останнього семінарського заняття з дисципліни в академічній групі, в якій навчається студент. Студент може набрати 20 балів – за результатами самостійної роботи Поточний контроль знань здобувачів з навчальної дисципліни може проводитися у формах: 1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції; 2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;	

	3) захист підготовленого публічного виступу. Питання для підсумкового контролю наведені у навчально-методичних матеріалах дисципліни «Право Європейського Союзу» (у Google класі «Право ЄС» (код приєднання: bfdirbd) та в електронній бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php) Екзамен усний або письмовий (зважаючи на ситуацію в регіоні на час складання іспиту). Структура екзаменаційного білету (для усної форми) включає <i>три теоретичні питання з тематики курсу; для письмової форми: тестування (30 питань по 1 балу за кожну правильну відповідь).</i>
Політика щодо дедлайнів та здобуття балів за пропущені заняття	Здобуття балів за пропущені лекції та семінарські заняття відбувається у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу у ХУУП імені Леоніда Юзькова, затвердженим рішенням вченої ради від 28 серпня 2020 року, протокол № 1, введеним в дію наказом від 28 серпня 2020 року № 312/20 (http://www.univer.km.ua/studentu/ofis-studenta/) . Здобувач вищої освіти відпрацьовує пропущені лекційні заняття (пропущення строки виконання завдань за тематикою лекцій) шляхом виконання завдань, які надаються здобувачу вищої освіти в індивідуальному порядку під час онлайн або офлайн консультацій з викладачем, який забезпечує викладання лекційного курсу. Здобувач вищої освіти відпрацьовує пропущені семінарські заняття згідно з графіком консультацій в усній формі. Здобувач вищої освіти відпрацьовує пропущені семінарські заняття шляхом виконання завдань, які надаються здобувачу вищої освіти в індивідуальному порядку під час онлайн або офлайн консультацій з викладачем, який забезпечує викладання семінарських занять. Завдання для відпрацювання пропущених лекційних та/або семінарських занять можуть включати виконання есе, аналітичних записок, опрацювання наукової літератури, пошуку та опрацювання нормативно-правових актів ЄС з відповідної тематики.
Підсумковий контроль	Питання для підсумкового контролю наведені у навчально-методичних матеріалах дисципліни.
Критерії оцінювання	1. Положення про організацію освітнього процесу у ХУУП імені Леоніда Юзькова, затверджене рішенням вченої ради від 28 серпня 2020 року, протокол № 1, введеним в дію наказом від 28 серпня 2020 року № 312/20 (http://www.univer.km.ua/studentu/ofis-studenta/). 2. Положення про систему рейтингового оцінювання результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти у Хмельницькому університеті управління та права, введене в дію наказом від 19.02.2019 р. № 74/19 (http://www.univer.km.ua/page/Polozhennya_ratings.pdf)
Порядок отримання додаткових балів	Здобувач може отримати додаткові бали за участь у: конкурсі, науково-практичній конференції, тренінгу, турнірі, брейн-рингу тощо, за публікацію наукової статті за тематикою, пов'язаною з навчальною дисципліною.
Політика академічної доброчесності	Розділ «Академічна доброчесність» на сайті Університету http://univer.km.ua/page.php?pid=188
Політика врегулювання конфліктів	Етичний кодекс Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджений рішенням вченої ради університету 27 травня 2020 року, протокол № 9, введений в дію наказом від 27.05.2020 р. № 201/20 (https://univer.km.ua/sites/default/files/Etichniy_kodeks.pdf)

Можливість визнання результатів неформальної освіти	Здобувачу вищої освіти визнаються результати участі у конференції за тематикою, пов'язаною з навчальною дисципліною, у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу (за умови наявності сертифікату). Кількість зарахованих балів залежить від тематики доповіді на конференції.
Зворотній зв'язок	1) Під час аудиторних занять, консультацій. 2) За допомогою анкетування після завершення вивчення навчальної дисципліни, регулярних анкетувань здобувачів вищої освіти, що проводяться в університеті.

Обліковий обсяг – 0,52 ум.др.арк.